

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. Vlt. Argumenta adversaria solvuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

Quæst. VI. Vtrum substantia habeat, &c. 611

spatio partis A quantitatis, pars B quantitatis non vniatur illi substantiæ; ergo necessario debet produci alia distincta pars substantiæ correspondens parti B quantitatis; probatur antecedens, implicat quod quantitas vniatur substantiæ, cui non est præsens, vel correspondens spatio talis quantitatis: sed illa substantia primo producta non est præsens quantitati B: ergo illa substantia non vniatur parti B, quantitatis; minor supponitur, maior est evidens, nam substantia quæ est Lima non potest vni quantitati quæ est Roma, quia vno est maxima coniunctio duorum, & sic requirit intimam coniunctionem localem, quia talis vno actus, & potentia attingit intrinsece vtrumque extremum. Dices partem quantitatis A, extendere illam substantiam vt vniatur parti B: sed contra quia nulla quantitas extendit substantiam extra suam extensionem; alias quantitas præcisè sumpta vnus palmi extendere substantiam propriam ad quatuor palmos, quod est absurdum. Deinde Deus potest producere substantiam, quæ vniatur parti A quantitatis, & postea substantiam quæ vniatur parti B, sed illæ substantiæ vnitæ component vnā substantiam habentem illas substantias vt partes: ergo non haberet illas à quantitate, quia antequam vniatur quantitati haberet illas, & effectus formalis non potest esse ante vniōnem formæ cum subiecto.

SECTIO VLTIMA.

Argumenta aduersaria solvuntur.

AD locum Aristotelis respondeo, illum loquutum fuisse de infinito sumpto, pro magnitudine secundum molem sine termino, & in hoc sensu solum negat substantiam, & qualitates posse esse infinitas, quod non est contra nos, sicut etiam idem Aristoteles negat ibidem, & alijs locis eandem substantiam esse finitam; vnde in prædicamento quantitatis ait proprietates quantitatis esse finitam, & infinitam; quod non potest aliter intelligi nisi de infinito, & finito secundum molem; nam si vniuersaliter loqueretur, non posset negare Philosophus substantiam esse finitam; quia omne creatum finitum est; atqui substantia de qua loquimur præcisè quantitate est creata: ergo est finita; & inde si recte intelligas Aristotelem debes dicere solum loquutum esse de finito secundum molem; quia aliter non potest vilo modo congruenter intelligi, sed eodem modo loquitur Philosophus de finito, ac de infinito: ergo si dum loquitur de finito, agit de finito secundum molem, similiter dum loquitur de infinito, debet agere de infinito secundum molem; & ratio est quia finitudo, aut infinitudo de qua loquebatur Philosophus, vt patet ex ipsius verbis, erat finitudo, aut infinitudo sensibilis; cum autem substantia sit sensibilis, non per se, sed per quantitatem, inde est quod nec sit finita, nec infinita, nisi per quantitatem.

AD locum D. Thomæ respondeo ibi loquutum fuisse angelicum Doctorem de diuisibilitate physica à physico agente causata, quæ non potest fieri nisi mediante quantitate, vt supra diximus, quando de diuisibilitate quantitatis tractauimus; videatur Suarez; vnde optime ait D. Thomas, dum docet substantiam sine quantitate fore indiuisibilem physice.

R.P. Iudeph. de Peñafiel. Theol. Schol. Tom. I.

AD rationem P. Vasquez nego, quod si substantia, cæteraquæ illius accidentia habeant extensionem entitativam, non sit danda alia extensio secundum molem, in qua sit ponenda essentia quantitatis. Deinde dicimus non posse omni extensioni entitativæ tribui vt passionem impenetrabilitatem; alias tot essent quantitates, quot entitates distinctæ; quod satis aperte demonstravimus esse falsum contra Nominales multis argumentis, eisque efficacissimis; quia quantitas est extensio cum impenetrabilitate: ergo si extensio substantialis est impenetrabilis ratione suæ passionis, & similiter est impenetrabilis extensio qualitatum; ergo tot quantitates, quot extensiones erunt; quod esse contra evidentem experientiam patet; cum naturaliter videamus duas substantias penetratas inter se, v. g. formas materiales cum materia prima, & omnes qualitates realiter distinctas inter se, vt sunt albedo, dulcedo, &c. cum eadem materia prima: ergo non quæcunque extensio, quam habet entitas distincta ab alia, est impenetrabilis; sed solum extensio quantitatis, alias non penetrarentur, vt videre est in duabus manibus quantitate affectis, quæ non possunt penetrari, non quia extensiones, sed quia impenetrabiles.

AD illa verba P. Vasquez aut è contrario soli extensioni, &c. respondeo non impenetrabilitati formaliter, sed potius corpulentia, aut moli corporeæ, cui debetur talis impenetrabilitas adscribendam esse quantitatis essentiam, vt questione sequenti videbimus.

AD id vero quod dicit P. Vasquez illis verbis; deinde quia substantia, &c. respondeo, substantiam sine quantitate petere vbi diuisibile ex natura sua, ita vt pars substantiæ correspondeat parti loci, & tota toti loco; cum aptitudine tamen vt possit penetrari cum alia substantia existendo cum ipsa in eodem loco. Deinde ego vt falsissimum id, quod addit Vasquez videlicet non posse supposita tali naturæ adhuc diuinitus poni talem substantiam modo indiuisibili; quia Deus vt author, & superior naturæ potest dispensare in legibus eius, vt in legibus positivis dispensat conditor talis legis; Deus enim sua absoluta potentia potest alterare principia naturalia vti subiecta suæ potentia.

AD quartum distingo maiorem, esset composita materia prima integraliter, & substantialiter ex partibus entitativis concedo, esset composita ex materia, & forma vt ex actu, & potentia nego. Itaque duo sunt genera partium essentialium physicarum, v. g. materiæ, & formæ, vel metaphysicarum, vt generis, & differentia; aliud genus partium integralium, quas entitativas vocant, vt sunt manus caput, & pedes in homine, vel palmus, & semipalmus in cæteris rebus, & huius generis sunt partes materiæ primæ, quantitatis, & formæ materialis; ex quibus prius componitur materia prima, quam componat cum sua entitate cum forma compositum essentiale physicum; vnde negatur quod compositio ex actu, & potentia sit prior duratione, licet sit prior dignitate, & perfectione, quam compositio ex partibus integralibus; quia perfectius compositum resultat ex illa.

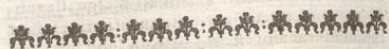
AD quintū concedo antecedens loquendo formaliter de extensione impenetrabili partium; si autem aduersarius loquatur sub nomine extensionis de ipsa entitate partium, seu ratione illarum, H h h h 2 quate

quatenus substantiales sunt tales partes, quæ extensio vocatur ab aliquibus transcendentalis, aut entitativa, negamus esse effectum formalem accidentalem, ut supra probatum manet; itaque habere partes extensas includit & ipsas partes, & extensionem earum habere partes præcise non est effectus accidentalis; quia materia prima quatenus substantia realis corporea est, habet illas secundum suum esse, & ab illis substantialiter constituitur in tali esse; unde substantiale quid est; ut ex dictis supra patet; quod autem istæ partes substantiales sint extensæ est accidentalis effectus proveniens ab extensione actuali, quæ est forma accidentalis modalis in ultima actualitate consistens; sicut parietem habere partes non provenit ab albedine; quod autem partes, & totus paries sit albus, hoc provenit ab albedine; ad consequentiam negamus suppositum quod sola quantitas sit accidens extensum faciens, à quo possit provenire extensio accidentalis; imo ipsa quantitas per suam entitatem actualiter, non facit extensum, ut videtur est in quantitate Christi, quæ licet in Eucharistia detur tota, quæ in cælo est, non reddit Christum extensum actu in ordine ad locum; unde alia forma accidentali modo indiget ipsa quantitas, ratione cuius actu extendat; cum talis forma in actuali extensione consistat: dupliciter enim potest esse extensa, primo præsentialiter, & actualiter, & hoc esse extensum non provenit à quantitate, sed ab ubi, vel situ cuiuscunque rei circumscriptivo; ratione cuius pars est in parte loci, & totum in toto loco, alia datur quantitativa, & secundum molem; quæ dubio sequenti explicatur, & hoc extensum provenit à quantitate.

Ad sextum nego antecedens; ad primam probationem antecedentis respondeo, concedendo primam partem maioris; ad secundam distinguo: omnis distinctio provenit ab actu physico, nego, metaphysico, concedo; hæc enim materia prima distinguitur à materia prima Ioannis, & nihilominus non distinguitur per actum physicum: sed per actum metaphysicum; id est per propriam entitatem, & per differentiam individualement huius materie. Ita similiter materia prima habet distinctas realiter partes, quia tales partes etiam ex se habent differentias individuales, ratione quarum realiter inter se differunt: unde distinguo etiam minorem, materia prima nullum habet actum physicum; quia physice est pura potentia, concedo; nullum habet actum metaphysicum, nego. Ad secundam probationem primo nego maiorem, & ratio est, quia licet omnes partes sint penetratæ, & una sit intra aliam distinguuntur; corpus enim Christi penetravit Cælos ut ait Paulus, & iterum virgineum, ut docet fides, & secundum communem sententiam Theologorum corpora Beatorum sunt penetrata cum substantia Cæli Empyreæ; neque sunt extra ipsum, & nihilominus Corpus Christi distinguitur à corpore, & utro virgineo; & Beati distinguuntur à cælo, imo identitas tollit penetrationem, quia idem non se penetrat: ergo distinctio partium non est unam partem esse extra aliam. Ad minorem distinguo, cum impenetrabilitate, concedo, ut postea explicabo.

Ad septimum concedo maiorem, & nego minorem; si de alia distinctione sit sermo, quam de illa, quæ provenit à radice impenetrabilitatis, & ad probationem minoris postea videbis quo pacto su-

matur impenetrabilitas pro passione quantitatis; ad ea autem, quibus probatur divisibilitatem coniungi propinquius cum quantitate dicendum est falso procedere, ut constat ex nostra probatione, saltemque esse causalem illam, cum divisibilitas potius oriatur ex impenetrabilitate, quam è contra.

QVÆSTIO VII.

In quo ponenda sit essentia quantitatis.

SECTIO I.

Sententia Adversariorum proponuntur.

PRIMA sententia asserit, essentiam quantitatis sitam esse in potentia illius ad recipiendam cetera accidentia; ut autem suam sententiam probabilem reddant hi auctores, comparant quantitatem cum materia prima, & asserunt, quod sicut essentia materie primæ collocatur in potentia ad recipiendas formas substantiales; ita essentia quantitatis quæ cœva est materie primæ, sita est in potentia ad recipiendas formas accidentales; unde sicut datur unum primum principium materiale, à quo educuntur illæ formæ substantiales, & in quo immediate recipiuntur; Ita datur aliud primum principium accidentale, à quo educuntur formæ accidentales, & in quo immediate recipiuntur: hæc sententia à me primo inventa, mihi non placet; quæ ab aliquibus maxime approbata probatur sic.

Primo; nam in Eucharistia non datur substantia panis, & nihilominus educuntur accidentia, sicut quando dabatur talis substantia, & recipiuntur in quantitate sicut antea: ergo quantitas est potentia natura sua recipiens formas accidentales sicut essentia materie primæ est potentia recipiens formas substantiales: sed essentia materie primæ est potentia ad illas recipiendas; ergo similiter potentia ad recipiendas formas accidentales est de essentia quantitatis.

Secundo, quia passio, seu attributum proportionatur cum essentia à qua dimanat, ut videtur est in infinitate respectu essentiae divinæ, in risibilitate respectu rationalitatis; atqui quantitas est passio materie primæ; ergo sicut ipsa essentialiter est potentia ad recipiendas formas substantiales; ita quantitas essentialiter erit potentia ad recipiendas formas accidentales.

Secunda sententia tenet extensionem formalem in ordine ad locum, quæ impenetrabilitas vocatur esse essentiam quantitatis, eiusque formalem effectum primum esse ita extendere substantiam, ut duæ partes non possint esse simul in eodem loco ex natura rei. Probatur primo extensio partium substantiæ in ordine ad se non potest provenire à quantitate: ergo primarius effectus quantitatis est extensio in ordine ad locum; antecedens probatur, Deus potest conservare substantiam corpoream sine quantitate extensam in eodem loco, in quo sub quantitate existeret; sed in illo casu partes substantiæ essent ordinatæ, & extensæ in ordine ad se, non secus ac erant sub quantitate.